

Til Nærings- og fiskeridepartementet

Sirdal 3. januar 2025

Høringsuttalelse frå Sirdal Næringsforening angående lovforslag om besøksbidrag

Sirdal Næringsforening (SNF) ble stiftet i 1997 og samler i dag over 100 medlemsbedrifter, mange av dem involvert i reiseliv og hytteutvikling. Reiseliv og destinasjonsutvikling er derfor viktig for aktivitet og arbeidsplasser i Sirdal. SNF er aktiv på mange plan og arrangerer faglige samlinger og aktiviteter for å bidra til vekst og utvikling for næringsliv og styrket bolyst for innbyggerne i Sirdal.

SNF ønsker med dette å gi innspill til utsendt høring fra Nærings- og fiskeridepartementet og Justis- og distriktsdepartementet 19. november 2024. Vårt innspill gjelder ordningen for fastlandet.

Sirdal Næringsforening går sterkt imot forslaget om innføring av besøksbidrag. Tanken om å la besøkende bidra til finansiering av reiselivsrelaterte fellesgoder kan være god, men dette må løses med en helt annen tilnærming. Forslaget som nå foreligger, er konkurransevridende og bidrar ikke til bærekraftige nyinvesteringer eller stimulanser til økt samhandling og mellom næringsaktører og kommunene. Lovforslaget må etter vårt syn derfor bearbeides betydelig for å kunne fungere.

Sirdal er en utkantkommune med ca 1900 fastboende og har i tillegg 4-5000 fritidsboliger. Reiselivsaktivitetene inklusive hyttebygging sørger for en stor del av kommunens arbeidsplasser og servicetilbudet til innbyggerne blir bedre som følge av hyttefolk og besøkende bidrar til omsetning. Sirdal har rike naturkvaliteter som er svært attraktive, men ligger også i en sone vesentlig for villreinstammen. Utviklingen av reiselivet må derfor balanseres og her må lokal sysselsetting og verdiskapning må prioriteres. Utfordringen per i dag er ikke overturisme, men heller det at mange besøkende overnatter i andre kommuner. Overnattingstilbudet i Sirdal bør styrkes og det er behov for nye investeringer for å gjennomføre bærekraftige løsninger for hoteller og campingplasser. Et besøksbidrag vil skape usikkerhet og svekke muligheten for egenkapital og lån til investeringer med tilstrekkelig avkastning. Villcamping og bobilturisme vil bli «gratispassasjerer» med den foreslåtte ordning og får en konkurransefordel i forhold til etablerte overnattingstilbud.

Samlet sett vil vi oppsummere våre hovedinnvendinger som følger:

- a) **Konkurransevridende:** Ordningen åpner for ulike løsninger mellom kommunene. Dette innebærer at Sirdal som har lav hotellkapasitet, neppe får særlige inntekter selv om vi opplever stort besøk fra besøkende som overnatter i nabokommunene. Når cruisepassasjerer, bil og villcamping ikke er omfattet av ordningen vil disse segmenter bli stimulert på bekostning av høykvalitets tilbud med lokal forankring og gode lokale ringvirkninger. I et regionalt og nasjonalt perspektiv vil våre naturkvaliteter og strategiske fortrinn bli utfordret i forhold til internasjonal turisme.

- b) **Svekker bærekraftige investeringer:** Nasjonalt er det flere strategier som sikter mot et mer bærekraftig reiseliv. For å få til et grønt skifte er det nødvendig med nyinvesteringer med et langsiktig perspektiv. Et besøksbidrag på overnatting vil skape usikkerhet for inntjeningen i dette ene – men viktige - leddet i hele reiselivets verdikjede. Det vil bli vanskelig å få til nye tilbud med lokal forankring. Store aktører som kontrollerer større deler av verdikjeden, vil få et fortrinn. Med en flat prosentsats for alle gjennom året vil incentivet for å styrke aktiviteten i skuldresesonger og/eller utenom sesong, svekkes. Interessen for å få en bedre utnyttelse av «kalde senger» vil bortfalle. Dette leder til at i stedet for helårsdestinasjoner med godt belegg, får man store svingninger i aktivitet og perioder med mye ledig kapasitet. Dette svekker selvsagt inntjeningen i næringen, men får også klimamessige konsekvenser og uheldige effekter for lokal sysselsetting. Alt i alt vil lovforslaget stimulere feil deler av reiselivet og svekke seriøse aktørers mulighet til å bygge opp overnattingstilbud med gode lokale ringvirkninger.
- c) **Uegnet innkrevingsmodell med uklart mandat for disponering av midlene.** Lovforslaget legger opp til at kommunene etter eget vedtak skal stå for innkreving og deretter få mandat til å benytte midlene. I tillegg til et økt byråkrati og rapporteringsproblematikk er defineringen av «reiselivsrelaterte fellesgoder» uklar. Hvilke tiltak som skal finansieres bør samordnes med bransjens investeringer og det er derfor naturlig at aktørene får være med på prioriteringene. Med strukturen som er i mange utkant kommuner kan det være krevende å få på plass tiltak som åpenbart har et regionalt eller nasjonalt perspektiv.

Lovforslaget om innkreving av besøksbidrag synes å mangle involvering av reiselivsnæringen og destinasjonsselskapene, som jo markedsfører og driver aktivt salgsarbeid av destinasjonen. Forslaget har heller ingen nyansering i forhold til utkantkommuner med store sesongvariasjoner og byregioner med andre utfordringer. Dette må til om ordningen skal kunne forankres i reiselivsnæringen og oppfattes som rettferdig. Først da kan ordningen bidra til forutsigbarhet og en samlet prioritering for hvordan en oppnår et bærekraftig reiseliv i balanse med klimahensyn og klok naturforvaltning.

Fra Sirdal Næringsforening sin side vil vi gjerne bidra i en videre dialog for å få til en bedre tilnærming slik at idéen om et besøksbidrag kan realiseres. Vi inviterer derfor Statsråden eller andre i departementet til en studietur til Sirdal for å belyse utfordringene i utkantdestinasjoner med store sesongvariasjoner.

Vi ser fram til å følge opp det videre prosess og er tilgjengelig ved behov for ytterligere informasjon.

Med vennlig hilsen

Inge Oliveren
Styreleder Sirdal Næringsforening
Tlf +47 911 33 085